

Beslutningsforslag nr. B 33

Folketinget 2019-20

Fremsat den 14. november 2019 af Søren Egge Rasmussen (EL), Eva Flyvholm (EL), Peder Hvelplund (EL), Christian Juhl (EL), Pernille Skipper (EL), Søren Søndergaard (EL) og Mai Villadsen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning
om forbud mod anvendelse af sprøjtegifte med aktivstoffet glyfosat på
landbrugsarealer

Folketinget pålægger regeringen at indføre et forbud mod anvendelse af sprøjtegifte med aktivstoffet glyfosat på landbrugsarealer senest med udgangen af 2022.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en delvis genfremsættelse af B 57, folketingsåret 2018-19, 1. samling. Der henvises til folketingstidende.dk, Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, B 57 som fremsat, tillæg B, betænkning over B 57, og tillæg F, møde 51 kl. 14.36 og møde 86 kl. 13.09. Bestande af bier og andre insekter er på verdensplan stærkt faldende. Forskere har for nylig konkluderet, at mere end 40 pct. af insektarterne er i tilbagegang og en tredjedel af insektarterne er truede, og forskerne forudser, at udviklingen i værste fald på sigt kan føre til en masseudryddelse af insekter (»Plummeting insect numbers 'threaten collapse of nature'«, Damian Carrington, The Guardian, den 10. februar 2019). Tabet af insektarter og den store tilbagegang i bestande af insekter er et kæmpe tab af en fantastisk naturrigdom, og det vidner om, at vi er ved at efterlade en markant fattigere natur til vores efterkommere. Men insekternes tilbagegang påvirker også fødekæder og økosystemer, og det kan få negative følgevirkninger for både dyr og planter. Ud over at være føde for andre arter er bier og andre insekter helt centrale i forhold til at bestøve fødevarer som grøntsager, nødder og frugt. Faktisk bliver 70 af de 100 vigtigste fødevarer på verdensplan bestøvet af de flyvende insekter.

Mangel på levesteder er en af hovedårsagerne til tilbagegangen i antallet af bier og andre insekter, men forskere har nu slået fast, at også ukrudtsmidler som Roundup kan bidrage til den tilbagegang, der ses hos bierne. Forskere ved universitetet i Texas, USA, har vist, at indholdet af glyfosat (der indgår som aktivt stof i Roundup og en række andre sprøjtegifte) bevirker, at bierne mister gavnlige bakterier i fordøjelsessystemet. Dette gør bierne mere sårbare over for infektioner og skadelige bakterier og kan være en medvirkende årsag til tilbagegangen i antallet af bier, der ses i de fleste lande (»Glyphosate perturbs the gut microbiota of honey bees«, Erick V. S. Motta, Kasie Raymann og Nancy A. Moran, PNAS, 2018, bd. 115, nr. 41). Glyfosat har hidtil været frikendt for at skade bier, da man mente, at det kun påvirkede et bestemt enzym i planter og mikroorganismer. Man mente derfor, at stoffet ikke var giftigt for dyr. Men ny forskning ændrer afgørende på denne opfattelse. Forskere bag et studie fra Texas, USA, påpeger, at glyfosateffekten ser ud til at ramme alle bityper (»Forskere: Et produkt, som mange bruger, dræber bier«, Poul Tvilum, Jyllands-Posten, den 26. september 2018).

Flere lande i EU er ved at indføre – med henvisning til forsigtighedsprincippet – forbud mod brug af glyfosatholdige sprøjtegifte. Den tyske miljøminister og den tyske landbrugsminister har netop – som led i en større kampagne for Tysklands insekter – meldt ud, at man i Tyskland vil indføre et forbud mod anvendelse af glyfosat på landbrugsarealer inden udgangen af 2022 (»Aktionsprogram Insektenschutz der Bundesregierung – Gemeinsam wirksam gegen das Insektensterben«, Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und nukleare Sicherheit, september 2019. Også i Østrig har

et flertal i parlamentet tilkendegivet, at det agter at indføre totalforbud mod brug af glyfosatholdige sprøjtegifte i 2020, dvs. et forbud, der også omfatter anvendelse på landbrugsarealer (»Austria moves to ban glyphosate this year«, Judith Mischke, Politico.eu, den 12. juni 2019).

I Danmark er Roundup og andre glyfosatholdige sprøjtegifte de sprøjtegifte, danske landmænd anvender i allerstørst omfang. Miljøstyrelsens sprøjtemiddelstatistik viser, at der i 2017 blev solgt 1.176.043 kg af det aktive stof glyfosat til anvendelse i landbruget, hvilket udgør 47,7 pct. af den samlede mængde ukrudtsmidler, der blev solgt til landmænd i Danmark (»Bekæmpelsestatistik 2017«, Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 31, 2019).

Det er forslagsstillernes opfattelse, at usikkerheden omkring konsekvenserne for bier og andre bestøvere ved brugen af Roundup og andre glyfosatholdige ukrudtsmidler bør tages meget alvorligt. Foruden negative konsekvenser af Roundup for bier og andre bestøvere følger negative miljøpåvirkninger i form af forurening af drikkevand, søer og vandløb (»Ekspertter undsiger Miljøstyrelsen: Roundup kan true drikkevand«, Ingeniøren, den 22. august 2011) samt negative sundhedsmæssige konsekvenser, der er forbundet med anvendelse af glyfosatholdige sprøjtegifte og indtag af fødevarer dyrket med Roundup eller andre glyfosatholdige sprøjtegifte (»Forskere: Hjælpstofferne i Roundup er langt værre end glyphosat«, Ingeniøren, den 8. marts 2016, »Co-Formulants in Glyphosate-Based Herbicides Disrupt Aromatase Activity in Human Cells below Toxic Levels«, International Journal of Environmental Research and Public Health, 2016, bd. 13, nr. 3, »Glyphosate: Addendum 2012«, Pesticide Action Network Asia and Pacific, og »Sublethal Exposure to Commercial Formulations of the Herbicides Dicamba, 2,4-Dichlorophenoxyacetic Acid, and Glyphosate Cause Changes in Antibiotic Susceptibility in Escherichia coli and Salmonella enterica serovar Typhimurium«, mBio, 2015, bd. 6, nr. 2).

Folketinget bør derfor følge Tysklands og Østrigs eksempel og anvende forsigtighedsprincippet og foranstalte, at der indføres et forbud mod anvendelse af Roundup og andre glyfosatholdige ukrudtsmidler på landbrugsarealer senest fra udgangen af 2022.

Forslagsstillerne foreslår, at der i perioden tilsidesættes en tilstrækkelig stor pulje til omlægningsstøtte til økologisk landbrug, således at en langt større andel af konventionelle landmænd får muligheden for at omlægge til økologisk landbrug. Forslagsstillerne henviser til, at der med den kommende reform af EU's landbrugsstøtte vil være mulighed for, at de enkelte medlemslande tilsidesætter yderligere midler til f.eks. økologisk omlægningsstøtte via de såkaldte eco-schemes, hvilket kan finansiere en eventuel øget søgning om omlægningsstøtte til økologisk landbrug.

Skriftlig fremsættelse

Søren Egge Rasmussen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod anvendelse af sprøjtegifte med aktivstoffet glyfosat på landbrugsarealer.

(Beslutningsforslag nr. B 33)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.